

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

130. An Prælati Regulares locales possint concedere dimissorias suis
Novitis, ut ab Episcopo ordinentur? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. r. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

ex ipsomet Peregrino in *Compend. nostrorum privileg. part. 2. titul. de amnes*, §. 1. ubi sic ait. Per facultatem concessam Congregationi S. Benedicti Vallisoleti à Clem. VIII. ann. 1590. die 12. Augusti, Pontificatus sui ann. 5. possunt nostri cum litteris dimissorias Superiorum suorum à quibuscumque locorum ordinariis ad omnes, etiam Presbyteratus, Ordines promovendi, absque Episcopi diocesani licentia, seu litteris commendatiis. Ita Peregrinus.

3. Cum igitur secundum Peregrinum Superiores nostræ Religionis possint concedere Professis litteras dimissorias, poterunt etiam illas Novitiis conferre, ut docent Vecchius, Tamburinus, Tiberius, & Sanchez *ubi supra*, quia Novitij gaudent privilegiis Religionis circa Professos concessis. Et ita hanc sententiam præter DD. citatos, tenet etiam Suarez de *Relig. tom. 3. lib. 5. c. 16. n. 17.* qui etiam addit ad tollendas omnes difficultates, Superiores Religionis Societatis IESV habere hoc privilegium, nempe concedendi litteras dimissorias Professis, etiam cum ampliatione illud communicandi Novitiis Vnde addit Suarez, quod hoc privilegio uti poterunt aliarum Religionum Prælati erga suos Novitios, si cum dicta Societate IESV in privilegiis communicant. Sed nostra Religio gaudet æquè principaliter privilegiis concessis Societati IESV, ut docet ipsemet Peregrinus. Ergo constanter aduersus illum dicendum est posse Superiores nostræ Religionis concedere litteras dimissorias Novitiis, & illas concedendo non incurrere in suspensionem latam in Concil. Trident. *ubi supra* ut ipse perperam volebat.

4. Nec aduersus supradicta facit Naldus in *Summ. ver. Novitium*, §. Vgolinus de *potest. Episc. c. 26. §. 10. n. 7.* Henriquez *lib. 10. c. 23. n. 3. & lib. 14. c. 9. n. 2.* cum aliis afferentibus litteras dimissorias esse concedendas Novitiis ab Episcopo; nam loquuntur de iure communi, non autem, ut notant citati DD. in casu privilegij, concedentis Superioribus Religionum posse dictas litteras suis subditis concedere, & maxime quando privilegium extendit hoc etiam ad Novitios, quæ omnia adesse in casu nostro, satis supra probatum est. Ergo, &c.

RESOL. CXXX.

An Prælati Regulares locales possint concedere dimissorias suis Novitiis, ut ab Episcopo ordinantur? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Resol. 7.

Sup. hoc in Res. præterita, & in aliis eius not.

§. 1. Affirmatiuè contra Peregrinum respondi in 3. part. tract. 2. resol. 7. cum multis Doctoribus; sed ipse iterum in *addit. 9.* negatiuam sententiam docet, quæ mihi iterum non placet, nam præter Doctores citatos *ubi supra*, meam opinionem tenet etiam nouissimè Augustinus Barboza de *iure Pontificio lib. 1. cap. 17. num. 171.* ubi sic ait. Si Abbates, aut alij Religionum Prælati haberent speciale privilegium concedendi suis Monachis dimissorias litteras ad quemcumque Episcopum, licet in illo non exprimitur, quòd illud valeat Novitiis communicare, poterunt tamen etiam Novitiis illas, ut à quocumque Episcopo ordinantur, sicuti cæteris Monachis professis concedere. Ita Barboza, qui citat Tamburinum, Sanchez, à Vecchis, & Tiberium à me etiam ante illum *ubi supra* citatos: & ratio est, quia Novitij gaudent privilegiis Religionis, ut docet Henriquez *lib. 7. c. 22. n. 7.* Azorius *part. 1. lib. 1. c. 2. quest. 10.* Sayrus de *cessur. lib. 7. c. 13. num. 6.* Sanchez in *Summ. tom. 1. lib. 4. cap. 30. n. 17.* Suarez de *Religione tom. 3. lib. 5. c. 16. n. 17.* Hinc Dominicus in *c. Religiose*, §. *namus*, n. 3. de *sent. excommunicationis in 6.*

sic asserit. Nota quòd ingrediens professionem alius generis personarum, gaudet privilegiis concessis personis illius professionis, licet non firmato propòsito sit effectus illius. Ita ille. Vnde ex his patet responsio ad argumentum Peregrini asserentis contra me non apparere privilegium in quo dicuntur Prælati Regulares posse concedere dimissorias ad Ordines suscipiendos Novitiis, sed suis subditis: & per subditos intelligere Professos, non, inquam, valet hæc ratio, nam, ut dictum est, Novitij gaudent privilegiis Religionis, & quoad odia non venit Novitiis appellatione Religiosorum, secus autem in favorabilibus, ut est in casu nostro, ergo. & c. Nec etiam valet dicere cum dicto Peregrino quòd privilegia exorbitantia à iure communi sunt strictè interpretanda, ex cap. *que à iure communi, de reg. iuris in 6.* nam respondendo hoc esse verum, quando privilegium esset concessum vni particulari, secus autem, ut est in casu nostro, quando est concessum toti Religioni in communi, & ita in terminis docet doctus Portel. in *respons. reg. part. 3. cas. 49. ad 2. argum.* Sanchez de *matrim. lib. 8. disp. 1. num. 13.* & alij penes ipsem. Igitur cum Prælati nostræ, tum cæterarum Religionum, habeant privilegium concedendi dimissorias suis Monachis, dicendum est per consequens posse etiam dimissorias Novitiis concedere, gaudentibus Religionis privilegiis, & quoad fauorem venientibus appellatione Religiosorum & subditorum.

RESOL. CXXXI.

An possit Superior circa materiam grauem obligare subuenialiter?

Ex quo primo deducitur venientem posse ad venientem culpam in materia graui obligari, secus autem dicendum est de inueniente, in quo Deum testem, et præmissa adducit.

Secundo, posse Confessorium penitentiam grauem imponere sub veniali.

Et notatur certum esse nullo modo posse Legislatorem in materia leui obligationem grauem imponere, licet velit, & intendat?

Et quid maxime ex usu Religionum, in quibus aliquando Superior res leues prohibet in virtute Sanctæ Obiædientie, & sub pena excommunicationis? Ex p. 3. tr. 6. & Misc. 2. Res. 91.

§. 1. DE hæc quæstione alibi aliqua terigimus. Negatiuam sententiam mordicus sustinet Valquez in *part. 2. tom. 2. disput. 158. cap. 3. numer. 17.* & cap. 4. à num. 32. Becanus *tom. 2. tract. 3. cap. 6. quest. 3. num. 10.* Aragona in *2. 2. quest. 62. art. 3.* Mexia in *prætaxa panis, conclus. 1. num. 111.* Salonius in *2. 2. quest. 77. art. 1. controners. 8.* Ochagaia *tract. ultim. de satisfact. Sacram. quest. 8. numero septimo*, & alij; quia voluntas Superioris solum requiritur ad imponendam obligationem; sed postea qualis obligatio sit ex gravitate, vel leuitate rei, quæ præcipitur, sumenda est. Ergo, &c.

2. Verùm ego contrariam sententiam cum Lessio *lib. 2. cap. 41. dub. 9. num. 96.* tenendam esse existimo, quam tuentur Suarez *lib. 3. de legibus, cap. 27. num. 7.* Valentia *tom. 2. disput. 7. quest. 5. punct. 2.* Sanchez in *Summa, tom. 2. lib. 6. cap. 4. num. 25.* Salas de *legib. disp. 10. sect. 7. num. 33.* & alij; quia obligatio legis ex voluntate legislatoris dependet; ergo si legislator non vult ad mortale obligare, lex obligare non potest; quia nequit extendi obligatio vitra mentem legislatoris, ut patet in libro *quis nec causam, & in lib. non omnes, Digestus, si certum peratur.*

3. Hinc